הלכה · משנה תורה · מפרשים · יצחק ירנן · ספר טהרה

יצחק ירנן על משנה תורה, הלכות מקואות

רבי אליקים גאטינייו

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

יצחק ירנן על משנה תורה, הלכות מקואות

רבי אליקים גאטינייו

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יצחק-ירנן-על-משנה-תורה-הלכות-מקואות/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ח 4
פרק ב 4
הלכה יג 4
פרק ז 4
הלכה ג 4
הלכה י 5

פרק א

הלכה ח

עיין מ"ש בתשובה שכתבתי על תשובת הרדב"ז כתב יד והיא בסוף איסורי ביאה דף ח' ע"ב.

פרק ב

הלכה יג

או שנמצא עצם בין שיניה כאילו לא טבלה. וכתב מרן ביו"ד סי' קצ"ח סכ"ד צריכה לחצוץ שיניה שלא יהא דבר חוצץ וכו' ויש נוהגות שלא לאכול בשר ביום לכתן לבית הטבילה מפני שהוא נכנס בין השינים יותר ממאכל אחר דלמא תשתייר מיניה ולאו אדעתה וכו' ע"כ, בקונטרס בית הרואה כתב ע"ש מהרי"ד דכבד מותרת לאכול דבכבד ליכא למיחש שנכנס בין השינים וכתב עליו הרב בקונטרס הנזכר דזה תלוי במחלוקת בין האגור הביאו מרן ביו"ד סי' צ"ח שאמר הכבד והלב והבשר ב' מינים הם וכיון שכן כשקבלו הנשים שלא לאכול בשר אין כבד בכלל משא"כ להפר"ח שם דאמר דהם מין אחד א"כ כבד בכלל אלו דבריו, ולא דק בזה כלל כי לענין זה מה לי אם הם מין אחד או שני מינים דזיל בתר טעמא דשמא נכנס בין השינים וכיון דבכבד ליכא חששה זאת אין קפידה מה גם דקיל ענין זה דאפילו אכלה בשר ששכחה שהיה לה לטבול טובלת לכתחילה וכמ"ש מהרי"ד גופיה ביו"ד סי' צ"ט כיון שהוא מנהג בעלמא אלא תחוץ יפה בין שיניה והט"ז בסי' [קצ"ח] הנ"ל התיר לאכול בשבת ויו"ט לכתחילה יעו"ש וכיון דקיל דבר זה טובא מהיכא תיתי להחמיר גם בכבד וכן הורה גם הרב דבר משה חלק יו"ד סימן כ"ו באשה שאכלה מוח עצם לטבול בו ביום כיון דבמוח אין לחוש כל כך כמו בשר כמו שנוהגים לאכול דג והיתר זה הוא אף לכתחילה דומיא דדג, אלא דבבשר התיר לטבול לכתחילה בשכחה ואכלה, וה"ה כבד נמצא בכבד הלכה פסוקה כתרין אריייותא להתיר ואני מוסיף להתיר גם בטחול מטעם הנזכר כי הוי כמו כבד וכן בלב וק"ל.

פרק ז

הלכה ג

ואלו מעלין וכו', **אפי' הביא מ'** [**סאה**] **שלג בתחילה וכו' הרי זה מקוה שלם וכשר**. וכתב מרן וסובר רבינו דבשלג דוקא וכו' הוא דמכשירינן ולא גמרינן מינה לאינך וכו' ע"כ, וכ"כ ביו"ד סי' ר"א דלדעת רבינו אינו מכשיר אלא בשלג ולא גמרינן מינה לאידך

ומן התימה עליו דסותר עצמו דידיה אדידיה ממ"ש הכא וביו"ד למ"ש באורח חיים הל' נטילת ידים סי' ק"ס וז"ל ותנן נמי שאפי' הביא מ' סאה שלג בתחילה וכו' כשר וכן פסק הרמב"ם ולפ"ז ה"ה דלרביעית מהני אם ריסקו עד שנעשה מים אפי' כל הרביעית מריסוק דברים הללו וכו' ע"כ, נראה בפירוש שהבין לדעת הר"מ דלאו דוקא אם ריסק שלג ועשה מקוה אלא ה"ה מהנך ומשם למד לרביעית לנטילת ידים דמהני מריסוק דברים הללו ומה גם דלא היה צריך ללמוד דין זה לרביעית מדברי רבינו אלא מדעת הרא"ש שדעתו חלוק מדעת רבינו דס"ל דאותה מתני' דמקוה דלאו דוקא משלג אלא ה"ה מהנך וכמו שפסק הטור ביו"ד סי' ר"א לענין מקוה מכח סברת הרא"ש אביו ולפחות הו"ל להזכיר בהל' ברכות שזו היא דעת הרא"ש ג"כ דכתבו בביאור כדי לסייע את עצמו לומר דזה הוא ג"כ דעת רבינו וצ"ע.

והנה מתוך ראות דברי מרן אלו דהלכות ברכות דלמד מההיא דמקוה לנטילת ידים מרביעית מים דמהני גם משאר דברים יובנו דבריו בספר הקצר סי' ק"ס סי"ב שכתב השלג והברד וכו' והמלח אם ריסקן עד שנעשה מים נוטלין מהם וכו' עכ"ל, שהקשה מהר"י קאשטרו דסותר למ"ש לעיל סעי' ט' מים מלוחים וכו' שאין הכלב יכול לשתות מהם פסולין לנטילת ידים ע"כ, והא א"כ איך הכשיר בסעיף י"ב מי מלח והא אין הכלב יכול לשתות והצריך עיון דכוונתו להכשיר לרביעית לנטילת ידים מאלו הדברים לאפוקי דלא נימא דדוקא משלג הוא דמהני ולא משאר דברים אלא דהוא הדין גם משארה מהני ולעולם כדינו דהיינו שהכלב יכול לשתות וכגון דעירב בהו גם ממי שלג או ברד וכפור וגליד עד שהכלב יכול לשתות ונמצא דגם מלח מועיל ואינו פוסל בתערובתו ואפי' בלא"ה היה אפשר לומר דמלח כדי נסבא ואגב שארה נקטה אלא דכבר יש ליישב דלא תיהוי בכדי והכל אמת ויציב ואין מקום להקשות. ועוד י"ל גם בלא זה דמלח דנקט משום דסיים וטובלין בהם וידוע דלטבילה מועיל מי הים דלטבילה א"צ תנאים דהכלב יכול לשתות ופשוט, ושוב ראיתי בהרב בית דוד או"ח סי' ע"ז מ"ש בזה.

הלכה י

כתוב אצלי בחי' מס' מכות דף ד' ע"א גמ' אמר רב יוסף לא שמיעא לי א"ל אביי את אמרת וכו' ורב דאמר כדברי הכל. ועיין להר"מ פ"ז דמקוואות ה"י והי"א דפסק כהא דרב יוסף דס"ל דר' יוחנן בן נורי לא פליג אלא אסיפא ופוסק כת"ק ורישא הוי ככו"ע וכרב יהודה אמר רב דאי לא ס"ל הכי אלא דר"י בן נורי פליג ארישא ור"י אמר רב פוסק כר"י בן נורי וכדאמר רבא בסוגיין הו"ל להר"מ לפסוק כרב יהודה אמר רב אלא ודאי דפסק כרב יוסף. ויש לתמוה דהא קי"ל הלכתא כבתראי אף נגד רבם מאביי ורבא ואילך יעו"ש

להחבי"ב בכללי הש"ס מהדו"ק מסי' נ"ז עד ס"ב וא"כ הו"ל לפסוק כאן כרבא. וי"ל כיון דלרב יוסף אתי רב יהודה אמר רב ככו"ע ולא כיחידאה ועוד דאביי שהוא בתרא ג"כ קאי כרב יהודה פסק כוותיה.